

Sint Servatiuskerk te Dinther

Inleiding

Sint-Servatius, kerk, tussen 1877 en 1879 opgetrokken naar ontwerp van de architect J. Werten in Neogotische stijl. De torenpinakels dateren uit 1889. Het gebouw is een bakstenen kruiskerk, fraai gelegen in de langgerekte beekdalnederzetting aan de zuidzijde van de Sint-Servatiusstraat, de doorgaande weg die Heeswijk met Dinther verbindt. Aan de oost- en zuidzijde van de kerk bevindt zich het kerkhof.

Omschrijving

Geheel vrijstaande, noord-zuid gerichte kruiskerk. De kerk is een baksteenbouw met enige toepassing van natuursteen in afdekkingen, lijsten traceringen en pinakels. Het schip heeft vier traveeën, het transept één en het koor twee. Het koor heeft verder een driezijdige blinde sluiting.

De toren heeft vier geledingen en overhoekse steunberen. De muurvlakken zijn grotendeels onversierd waardoor de toren een massieve indruk maakt. De eerste geleding heeft een voorgebouwd portaal, geflankeerd door spitsboognissen met beelden van Lambertus en Willibrordus. De tweede geleding heeft twee baksteen nissen in een door een bakstenen tandlijst afgesloten veld en boven de ingang een driedelig spitsboogvenster. De derde geleding heeft weer drie in een spaarveld gevatte nissen. De klokkengeleding heeft gedeelde galmopeningen waarboven het uurwerk en een spitsboognisje, gevat in een driehoekig afgesloten spaarveld dat overloopt in wimbergen. Deze zijn met een pinakel bekroond en omvatten de achtzijdige, onder het kruis iets ingesnoerde en daardoor zeer opvallende spits. Het schip heeft een korte travee waarna drie vakken volgen met tweedelige spitsboogramen, die als elders in de kerk laatgotisch vormgegeven traceringen hebben. De eindgevels der transepten hebben twee langgerekte spitsboogvensters met driedelige ramen waarboven een roosvenster en in de topgevel drie lancetramen. De steunberen hebben hier pinakels, de topgevels hebben een kruis. Het koor heeft een blinde sluiting en driedelige ramen in de traveeën en wordt geflankeerd door nevenruimten met tweedelige spitsboogramen.

Ook inwendig toont het gebouw sobere vormen die laatgotisch aandoen, waarbij de curieuze vakken met flamboyant traceerwerk boven de geprofileerde bundelpijlers en scheibogen ontleend lijken aan de Brabantse laatgotiek. Hoog boven deze velden bevinden zich de lichtbeukramen. De gehele kerk is overwelfd met kruisribgewelven. In de koorsluiting bevindt zich flamboyant traceerwerk in de blindnissen. De kerk heeft een recente eenvoudige kleurstelling ter accentuering van lijnen en vlakken.

In de kerk bevinden zich zes beelden en gipsen kruiswegstaties van F. de Vriendt (XIXd) en een beeld van Cecilia. Verder achttien non-figuratieve ramen van Marius de Leeuw (1956 en 1959) en vier ramen met Annunciatie, Geboorte, Gedaanteverwisseling op de berg Tabor en Hemelvaart. Van de preekstoel (1881) bleven drie reliëfs over met de overdracht van de staf aan Petrus, de bergrede en de 12-jarige Jezus in de Tempel.

Sierlijk bewerkte balustrade van het zangkoor.

Waardering

De kerk is van algemeen belang vanwege de cultuurhistorische waarden die ze heeft als bijzondere uitdrukking van een geestelijke ontwikkeling en als illustratief voorbeeld van de

golf van neogotische kerken uit de periode na 1853. De kerk heeft architectuurhistorisch belang vanwege de plaats in het oeuvre van de architect J. Werten, die zich inspireerde op bouwwerken van zijn tijdgenoot de Brabantse kerkenbouwer C. van Dijk en tevens aan de late Brabantse gotiek ontleende motieven toepaste. Verder heeft de kerk architectuurhistorisch belang vanwege de hoogwaardige kwaliteit der samenstellende onderdelen en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieur. De kerk heeft ensemblewaarden vanwege de historisch-ruimtelijke relatie met het omliggende kerkhof en de doorgaande weg waaraan ze gelegen is. De kerk is gaaf bewaard gebleven.

Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed